

ÎNCHEIERE

17 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând din oficiu chestiunea cu privire la admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ înaintate de Codreanu Vitalie împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la obligarea prezentării actului administrativ valabil și anularea hotărârii,

c o n s t a t ă :

În 21 decembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Codreanu Vitalie a înaintat acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, prin care a solicitat admiterea prezentei cereri, obligarea Consiliului Superior al Procurorilor de a prezenta actul administrativ valabil, decizia nr. 2 din 04 decembrie 2023 a candidatului Vitalie Codreanu, anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-205/23 din 12 decembrie 2023, ca fiind un act administrativ defavorabil.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 12 decembrie 2023, de către Consiliul Superior al Procurorilor a fost adoptată hotărârea nr. 1-205/23, prin care s-a decis „A stabili data Adunării Generale a Procurorilor - 22 decembrie 2023, ora 10:00. A relua activitatea Comisiei de organizare a alegerilor”.

Consideră reclamantul că, prin emiterea Hotărârii nr. 1-205/2023, se încalcă dreptul de a fi admis în calitate de candidat la alegerile membrilor în Consiliul Superior al Procurorilor din rândul procurorilor, fiindu-i îngrădit dreptul de a fi ales. Or, Legea cu privire la Procuratură prevede la art. 69 alin. (31) că, candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor depun dosarele de participare pe adresa Consiliului Superior al Procurorilor cu cel puțin 30 de zile până la data desfășurării ședinței Adunării Generale a Procurorilor. Lista candidaților și dosarele de participare depuse se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor în următoarea zi lucrătoare după expirarea termenului-limită pentru depunerea dosarelor.

Afirmă reclamantul că, prin hotărârea sa din 12 decembrie 2023, Consiliul Superior al Procurorilor a depășit atribuțiile acordate prin lege. Or, la data de 23 august 2023, Adunarea Generală a Procurorilor (Hotărârea nr. 4 din 23 august 2023) a hotărât amânarea condiționată a Adunării Generale a Procurorilor în partea ce ține de alegerea membrilor procurori și a supleanților acestora în Consiliul Superior al Procurorilor, din rândul procurorilor, și anume până nu vor fi obținute deciziile Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor de către toți candidații înscriși.

Afirmă reclamantul că, contrar hotărârii Adunării Generale a Procurorilor, în conținutul hotărârii contestate, adoptată de Consiliul Superior al Procurorilor, se indică că: „se menționează că Aparatul Consiliului Superior al Procurorilor a recepționat pe data de 08 decembrie 2023, prin intermediul poștei electronice, deciziile Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor cu privire la evaluarea reluată a candidaților la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor, după cum urmează: Cristina Gladcov, Vitalie Codreanu și Anatolie Gîrbu, prin care se constată despre nepromovarea evaluării de către candidații nominalizați.

Susține reclamantul că, prin emiterea Hotărârii contestate, a depășit cadrul legal de acționare, or, în prezent fiind responsabili de acumularea, verificarea dosarelor candidaților, prezența actelor valabile obligatorii conform prevederilor imperative ale Legii cu privire la Procuratură, în raport cu Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor din 23 august 2023, astfel încât, în prezent, dosarele candidaților sunt incomplete deoarece lipsesc actele administrative obligatorii și anume Deciziile Comisiei independente corespunzătoare formei generatoare de efecte juridice, specificate la art. 121 din Codul administrativ.

Invocă că, în calitate de candidat la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, din rândul procurorilor, a fost supus procedurii extraordinare de evaluare a integrității etice și financiare, însă până în prezent, de către Comisia pre-vetting în adresa Consiliului Superior al Procurorilor și a candidatului nu a fost eliberată o Decizie semnată conform art. 121 din Codul administrativ, valabilă, generatoare de efecte juridice.

Afirmă reclamantul că, la data de 01 august 2023, Completul de judecată special, instituit în cadrul Curții Supreme de Justiție, pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei pre-vetting, a decis admiterea acțiunii în contencios administrativ depusă de reclamantul Vitalie Codreanu împotriva Comisiei pre-vetting privind anularea deciziei cu privire la candidatura Vitalie Codreanu, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului.

Menționează că în cadrul procedurii de reevaluare a candidatului Vitalie Codreanu, Comisia nu i s-a oferit accesul la Dosarul administrativ în original, așa cum este specificat în Legea nr. 26/2022, doar în copii, fapt ce excludea constatarea existenței unui document cu semnătură olografă în original. De asemenea, în rezultatul examinării conținutului dosarului candidatului la funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, Vitalie Codreanu, s-a constatat că, prin e-mail, de către Secretariat, au fost expediate două acte format pdf, fiind denumite Decizii, însă la vizualizare, reprezintă o fotocopie fără semnătură, care în virtutea acestor circumstanțe nu poate fi considerată valabilă.

În prezent nu se regăsește un act administrativ obligatoriu și anume „Decizia Comisiei pre-vetting”, adică o Decizie valabilă, care ar corespunde criteriilor stabilite de art. 121 din Codul administrativ, și care ar fi semnată olograf sau electronic. Or, norma de la art. 121 alin. (4) din Codul administrativ stabilește că actul administrativ individual nesemnat este nul, și pe cale de consecință, nu poate produce efecte juridice.

Afirmă reclamantul că, având în vedere că la dosarul candidatului Vitalie Codreanu nu se regăsește o astfel de Decizie, pornind de la principiul res judicata, consacrat la art. 120 din Constituția Republicii Moldova, în prezent la caz sunt aplicabile constatările Curții Supreme de Justiție expuse în Decizia din data de 01 august 2023, care este definitivă și irevocabilă, iar pe cale de consecință este și executorie.

Consideră reclamantul că, Hotărârea nu putea fi emisă de către Consiliul Superior al Procurorilor deoarece condiția de suspendare nu a fost îndeplinită pentru a fi reluată ședința Adunării Generale a Procurorilor și activitatea Comisiei de Organizare a Alegerilor. Mai mult că, prin Hotărârea data, este afectat un drept constituțional, atât al reclamantului, cât și al tuturor procurorilor, dar și a justiției în general. Astfel, pe de o parte este dreptul de a fi ales în calitate de membru al Consiliului Superior al Procurorilor din rândul procurorilor, iar pe de altă parte este dreptul de a alege candidați care dețin toate actele necesare pentru a fi eligibil, or în privința tuturor candidaților, similar ca și în cazul reclamantului, au fost recepționate mesaje email doar de pe adresa „Secretariat pre-vetting”.

La caz, Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor din data de 12 decembrie 2023, a fost emisă cu încălcarea principiului de proporționalitate, expus în art. 29 din Codul administrativ și principiului motivării, expus în art. 31 din Codul administrativ.

Totodată, afirmă că Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor din 12 decembrie 2023, contravine prevederilor art. 81 alin. (1) din Codul administrativ potrivit cărora „în cazul în care actul administrativ individual al autorității publice depinde de un act..., care... formează obiectul unei alte proceduri... judiciare pendinte, autoritatea publică suspendă procedura administrativă până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive”. Astfel și în cazul dat se constată că listele candidaților admiși la alegeri nu poate fi emisă atât timp cât nu este actul administrativ semnat conform prevederilor art. 121 Cod Administrativ emis de Comisie.

La 06 martie 2024, Consiliul Superior al Procurorilor a depus o referință la acțiunea depusă de Codreanu Vitalie, solicitând declararea acțiunii ca fiind inadmisibilă.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată consideră că acțiunea urmează a fi declarată inadmisibilă din următoarele motive.

Conform art.191 alin. (5) lit. a) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează: în primă instanță, prin hotărâri irevocabile, acțiunile în contencios administrativ privind contestarea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii și ale Consiliului Superior al Procurorilor.

Art.3 Cod administrativ, prevede că, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art.5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea.

Potrivit art. 20 Cod administrativ, prevede că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 39 Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Potrivit art.17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) și alin. (2) Cod administrativ prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art.207 alin.(1)-(2) lit. e) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sânt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.

Reținând circumstanțele cauzei la normele pre-citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, unul dintre elementele definiții ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative. Or, reclamantul care înaintează acțiune în contencios administrativ trebuie să urmărească și să justifice procesual pentru testul de admisibilitate revendicarea unui drept subiectiv propriu căruia îi se aduce atingere prin activitatea administrativă contestată sau prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere.

Prin urmare, pentru a fi admisibilă, o acțiune în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat. Or, pentru înaintarea acțiunii în contencios administrativ, reclamantul trebuie să invoce un drept al său, căruia i se aduce atingere prin activitatea administrativă sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri.

În lipsa revendicării unui drept propriu, în sensul art.17 din Codul administrativ, acțiunea eșuează testul de admisibilitate conform art. 207 Cod administrativ.

Astfel, prevederile art. 17 Cod administrativ, se referă la orice drept subiectiv reglementat de normele dreptului material, deci anume dreptul substanțial reglementează situațiile juridice subiective ce caracterizează statutul juridic al persoanelor care participă la viața juridică.

Acest argument impune și raționamentul că, dreptul procedural reglementează doar formele ce necesită a fi respectate pentru a obține pe cale judiciară o protecție a unui drept subiectiv în sensul art. 17 Cod administrativ.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, prin prezenta acțiune se solicită, anularea în tot a hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor din 12 decembrie 2023, ca fiind un act administrativ defavorabil, cu obligarea de admitere a cererii și obligarea autorității publice Consiliul Superior al Procurorilor să emită un act administrativ individual favorabil.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin prezenta acțiune se solicită, anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-205/23 din 12 decembrie 2023 prin care a fost stabilită data Adunării Generale a Procurorilor.

La caz se reține că, prin decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 33 din 15 mai 2023 cu privire la candidatura lui Vitalie Codreanu, s-a decis că reclamantul nu întrunește criteriile de integritate, iar prin decizia din 01 august 2023 a Curții Supreme de Justiție această decizie a fost anulată, fiind dispusă re-evaluarea lui Codreanu Vitalie.

Prin decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 2 din 04 decembrie 2023 cu privire la evaluarea reluată lui Vitalie Codreanu, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor s-a decis că candidatul nu întrunește criteriile de integritate financiară și etică, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidat a criteriilor de integritate etică și financiară.

În acest sens, în raport cu scopul urmărit de reclamant, instanța de judecată reține că, potrivit art. 14 alin. (6) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

Astfel, contestarea, casarea deciziei Comisiei, dispunerea evaluării de către instanța de judecată, nu are și nu poate avea efect suspensiv asupra procesului de alegere la adunarea dispusă prin actul administrativ contestat. Or, indiferent de soluția luată de instanța de judecată, concursul poate avea loc, iar desfășurarea acestuia nu i-a încălcat careva drepturi sau libertăți personale lui Codreanu Vitalie, deoarece continuitatea procesului de alegere fiind expres prevăzut de lege.

După cum rezultă din art. 17 din Codul administrativ, actele administrative urmează a fi contestate de persoanele interesate cărora nemijlocit le sunt încălcate careva drepturi și libertăți prevăzute prin lege.

Respectiv, în pofida faptului că, Vitalie Codreanu a contestat în instanța de judecată decizia Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și în urma admiterii contestației urmează reevaluarea candidatului, Adunarea Generală a Procurorilor, poate avea loc.

Prin urmare, potrivit art. 69³ al Legii 3/16 cu privire la Procuratură, în cazul în care candidatul nu întrunește condițiile impuse, a depus dosarul tardiv sau dosarul nu conține documentele prevăzute la alin. (32) lit. a)- c). Consiliul Superior al Procurorilor exclude din concurs candidatul respectiv.

Mai mult ca atât, prin decizia din 08 februarie 2024 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă cererea de contestare depusă de Vitalie Codreanu împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 2 din 04 decembrie 2023 cu privire la candidatura lui Vitalie Codreanu, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Procurorilor și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatei.

Or, reieșind din prevederile art. 14 alin.(6) al Legii nr. 26 din 10.03.2022, hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor din 12 decembrie 2023, lui Codreanu Vitalie nu i s-a lezat nici un drept, dat fiind faptul că reevaluarea candidaților nu are efect suspensiv asupra mersului alegerilor desfășurate la adunarea generală a procurorilor din 23 august 2023.

În această ordine de idei, Completul de judecată relevă că, normele legale citate interzic un contencios obiectiv de legalitate și denotă opțiunea legiuitorului pentru un contencios administrativ subiectiv efectiv, implicând revendicarea apărării unui drept subiectiv propriu al reclamantului prin activitatea administrativă, astfel încât înaintarea

oricărei acțiuni din categoria acțiunilor în contencios administrativ prevăzute de art. 206 alin. (1) din Codul administrativ, evocă pentru admisibilitate întrunirea condițiilor nominalizate.

Totodată, în sensul Legii revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin acțiunea înaintată în judecată, în conținutul căreia urmează a fi relatată vătămarea dreptului personal, deoarece expresiile utilizate în textul art. 17, 38 și 189 din Codul administrativ, de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său”, se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse așa numitele drepturi prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare.

În contextul celor supramenționate, instanța de judecată reține că, prevederile legale pre-citate interzic a priori și inter alia înaintarea acțiunilor în contencios administrativ populare, adică actio popularis. Indiferent de felul acțiunii în contencios administrativ, inclusiv în cadrul acțiunii în control normativ, reclamantul trebuie să revendice un drept subiectiv al său vătămat sub sancțiunea declarării acțiunii inadmisibile.

Prin urmare, în condițiile în care acțiunea în contencios administrativ înaintată de Codreanu Vitalie, nu întrunește condițiile procedurale pentru a fi apreciată ca fiind admisibilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu va purcede la examinarea și soluționarea fondului cauzei de contencios administrativ la acțiunea acestuia, deoarece chestiunile de procedură preced fondul acțiunii în contenciosul administrativ.

Astfel, raportând circumstanțele expuse la prevederile legale enunțate mai sus, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, acțiunea înaintată de Codreanu Vitalie, nu răspunde exigențelor de admisibilitate, motiv din care urmează a fi declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, declararea inadmisibilă a acțiunii exclude examinarea fondului cauzei de contencios administrativ atât din perspectiva circumstanțelor de fapt, cât și motivelor de drept.

În conformitate cu prevederile art. 207 alin. (1) și alin. (2), art. 230 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de către Codreanu Vitalie împotriva Consiliului Superior al Procurorilor cu privire la obligarea prezentării actului administrativ valabil și anularea hotărârii,

Se explică lui Codreanu Vitalie, că declararea acțiunii inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi